

Balassa Sándor

Laudáció

Medveczky Ádám akadémiai székfoglalójához (2014. március 28.)

Az 1941-ben született művésztől szólva első helyen kell megemlítenem, hogy ő a magyar kultúra, a magyar zene elkötelezett híve és képviselője.

Személyét hazánkban rendkívüli tisztelet és szeretet övezi. Szeretik őt a muzsikuskok, az énekesek, szereti őt a közönség, s szeretik a zeneszerzők, akiknek a műveit műsorra tűzi.

A látszólag egyszerű szinte eszköztelen dirigálása pontosan feltárja a megszólaló zenemű lényegét; tekintetével és mozdulataival a játszó zenészek számára egyértelműen kijelöli az előadói teendőket, melyek megvalósítása nyomán, maga a játszott mű lesz az esemény főszereplője.

Karmesterként nem kizsákmányolója, de szellemi szolgálójává válik az előadott darabnak. Távol áll tőle minden hatásos exhibicionista sikert célzó póz, amely nem a tiszta művészet megteremtéséért koncentrálja erejét.

Tehetsége képessé teszi arra, muzsikustársait magával ragadja, mert megérik, hogy nemcsak a tudás, hanem az ihletett pillanat őszinte varázsa jelenik meg dirigálásában, s ebben a kibontakozó és megszülető lelki megnyilatkozásban a zenészek is hivatásuk magaslatára juthatnak fel.

A magyar dirigensek közül egyedül csak Ferencsik Jánosnál találkoztam a tudatosság és az ösztönösség hasonló szintézisével.

Talán nem véletlen szülte rokonságról van szó; Medveczky Ádám zongora és ütőhangszeres tanulmányai után a Ferencsik vezette Állami Hangverseny zenekarban kilenc éven át volt üstdob játékos 1960-tól 1968-ig.

1968-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán a karmesterképző szakon folytatta tanulmányait, ahol 1971-ben karmesteri diplomát szerzett.

Már 1969-ben az Operaházba került, először mint korrepetitor, majd később kinevezett karmester. 1990-től három esztendeig volt az intézmény zeneigazgatója.

Gyermekkori találkozása a zenével, az operák varázslatos világával, az emberi hang beteljesítő erejével, meghatározó élmény volt számára.

Édesanyja Érsek Mária zongorakísérő, korrepetitor, nevelőapja Katona Lajos operaénekes volt. A családban átélt zenei élmények az életkor későbbi szakaszában gazdagító erővé váltak. Ádám művészi kibontakozása velük és általuk teljesedett ki.

1974-ben az I. Nemzetközi Karmester versenyen elnyerte a második díjat. Ekkor széles közismertségre tett szert. A tv-nézők személyében felismerték azt az ifjú zenészt, aki a szilveszterkor

sugárzott Himnuszban üstdobon játszott. A versenyen pedig immár egy kiforrott, érett művésszel találkozhattak. A verseny alatt egy ország drukolt, hogy jó eredményt érjen el.

1988-tól egy sok névre szert tett zenekar művészeti vezetője lett. Ez a zenekar először Magyar Posta, majd Matáv néven létezett, további névváltoztatás után Telecom, majd végül Concerto lett. A további bonyodalmak már nem érintették Ádámot, mert 1997-ben megvált az együttestől, még ez évben a Győri Filharmonikus Zenekar élére került, mint vezető karmester. A győri esztendők sikeres zenekarépítő műhelymunkája nyomán az együttes teljesítménye javult, sajátos, eredeti profilt öltött, ebből következően a város zenei élete fellendült.

Az Operaházzal és a Győri Filharmonikusokkal való folyamatos együttműködés mellett a hazai zenekarokkal is állandó kapcsolatot ápolt sőt Európa szinte valamennyi országában, Észak és Dél-Amerikában, valamint Ázsiában is fellépett.

Munkásságában mindenkor kitüntetett szerepet kapott a magyar zene; a Nemzeti Génusz felmutatása. A romantikában Erkel és Liszt, a 20. században Kodály és Bartók művei s azon túl az élő szerzők darabjainak megszólaltatása. Ritka ajándék a kortárs zenének, hogy e művek ugyanolyan gondosan kidolgozott, hiteles tolmácsolásban hangozhatnak el, mint az elmúlt századok nagyjaié.

1974-től tanít a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen az Ének-Opera és Karmesterképző Tanszakon. Tanári munkájával a fiatal művésznemzedék képzését szolgálja, hogy az európai zeneművészet remekművei a jövőben is a legmagasabb színvonalon szólaljanak meg az operaszínpadon csakúgy, mint a hangversenytermekben.

Kitüntetései: Liszt-díj (1976), Erdemes Művész (1988), Bartók–Pásztory-díj (2003), Kossuth-díj (2011).

Az Operaház örökös tagja és 2011-től az intézmény mesterművésze lett. 2012 óta tagja a Magyar Művészeti Akadémiának.

2014. február 10.